

TE NEMEN MAATREGELEN DOOR DE BEVOLKING BIJ DREIGENDE OVERSTROMING

1. Inleiding

De maatregelen worden in volgorde van belangrijkheid opgesomd. De maatregelen zijn zo opgesomd dat ze als actiefiche voor de bevolking kan gebruikt worden. Ze worden eerst besproken en daarna wordt een actiefiche gegeven van de te nemen maatregelen zodat een checklist aan de bevolking kan gegeven worden. Met de uitleg hiervoor kan een flyer gemaakt worden die de checklist vooraf gaat.

2. Gastoevoer en elektriciteit

Bij onmiddellijke dreiging van overstroming moeten gastoevoer en elektriciteit volledig afgesloten worden, zodat de nutsvoorzieningen zelf geen aanleiding zijn voor brand of andere problemen tijdens de evacuatie. Tegelijk zorgt het afgesloten zijn van deze nutsvoorzieningen dat de veiligheid van de terugkeer vergroot.

Dit betekent dat het voor elk huis raadzaam is de kraan van de gas en de hoofdschakelaar van de elektriciteit af te zetten, onafhankelijk van de door de elektriciteitsmaatschappij te nemen maatregelen.

3. Verwarmingstoestellen

Alle aparte verwarmingstoestellen (dus alleenstaande toestellen die elk afzonderlijk gevoed worden) moeten afgezet worden en de toevoer ernaar (of dit nu gas, mazout dan wel elektriciteit is) moet fysiek onderbroken of, indien dit niet mogelijk is, toegezet worden. Een fysieke onderbreking betekent dat de toestellen van de aan- en afvoerleidingen losgekoppeld worden en dat alle kranen toegezet worden. Zo kan er geen overstromd water in de toestellen en/of de leidingen lopen en kunnen toestellen sneller terug in gebruik genomen worden. Verwarmingstoestellen zijn van belang omdat ze een hulp kunnen zijn bij het versneld drogen van de woning, waardoor het werken in de woning en het terug bewoonbaar maken vergemakkelijkt wordt.

4. Noodkist of emergency box

Het is raadzaam op voorhand een noodkist (ook wel "Emergency Box" genoemd) klaar te maken zodat het vertrek op de meest geordende wijze kan doorgaan eens de overheid hiertoe het consigne geeft. De voorbereiding maximaliseert de garantie dat men bij een versneld vertrek niets vergeet. Deze emergency box bevat (minimaal) volgende items :

Administratieve gegevens

- De e-ID van alle leden van het huishouden zijn van belang om een vlotte identificatie toe te laten en zorgen ervoor dat de Overheid weet dat eenieder geëvacueerd werd. Tegelijk zorgen ze ervoor dat er geen onnodige obstakels ontstaan wanneer één der leden van het huishouden tijdens de evacuatie nood heeft aan medische verzorging en/of hospitalisatie.
- Geld. Het heeft geen nut om (grote sommen van) geld achter te laten in een onbeheerd huis en in een geëvacueerde regio. Tenzij het een evacuatie is in een klein gebied dat kan afgesloten worden met ordehandhaving, kan de overheid niet absoluut garanderen dat er geen inbraken zijn tijdens de evacuatie.

- Belangrijke papieren, zoals bijvoorbeeld verzekeringspapieren, kunnen van belang zijn om eigendommen te bewijzen. Nieuwe technologieën laten tegenwoordig wel toe om virtuele kopieën van deze papieren te maken en ergens te bewaren en/of de drager mee te nemen, doch als ze thuis liggen kan men ze meenemen. Indien dit teveel zou zijn, kan men ze hoog genoeg stockeren zodat ze naar alle waarschijnlijkheid droog blijven.

Elementen, nodig tijdens de evacuatie

- (Chronische) medicatie moet meegenomen worden en liefst voor enkele dagen. Het is immers goed mogelijk dat door de (relatieve) chaos van de evacuatie juist die noodzakelijke chronische medicatie niet ter beschikking is en dat een noodzakelijke behandeling niet kan verdergezet worden op een moment van extra stress. Indien mogelijk neemt men best ook het innameschema mee.
- Toiletgerief behoeft geen verdere uitleg
- Ook producten voor peuter- en kleuterverzorging moeten meegenomen worden (zoals pampers, een tutter) en zeker het favoriete speelgoedje en/of doekje of knuffel waarmee de peuter of kleuter slaapt.
- Met een GSM blijft men steeds bereikbaar. Het is ook van belang dat het nummer doorgegeven wordt aan de autoriteiten zodat men ook wanneer men niet opgevangen wordt in een onthaalcentrum bereikbaar is. Tegelijk zorgt een GSM ervoor dat informatie snel kan doorgegeven (en/of opgezocht) worden en/of dat mensen bereikbaar zijn bij een eventuele verandering van de situatie. Bij een GSM hoort uiteraard een oplader !!
- Reservekledij kan meegenomen worden indien er voldoende tijd is om dit mee te nemen. Hoewel het het minst essentiële element is in de emergency box, is deze kledij uiteraard welkom bij een langere evacuatie en kan ze bij terugkeer gebruikt worden als werkkledij

Elementen, nodig voor een (veilige) terugkeer.

- Een camera, bij voorkeur een opgeladen digitale camera, is een essentieel hulpmiddel om elke schade te fotograferen bij een terugkeer zodat discussies achteraf uitgesloten zijn. Wanneer het geen digitale camera is, moet er zeker een goede film meegenomen worden zodat foto's achteraf bruikbaar zijn. Ook hier geldt : extra batterijen en/of oplader.
- Een radio is zeer nuttig om bij terugkeer eventuele richtlijnen van de overheid te volgen tijdens de opruimwerkzaamheden. Een smartphone kan ook dienen als internetradio (maar dan moet er wel ontvangst zijn voor de GSM)
- Laarzen en werkkledij zijn van groot belang om veilig te kunnen werken wanneer de woning terug veilig en woonklaar gemaakt wordt.
- Tenslotte een zaklamp, tenzij de GSM als zaklamp gebruikt wordt. Hou er wel rekening mee dat een GSM, zeker als deze meerdere functies opneemt, sneller terug moet opgeladen worden, terwijl het mogelijk is dat er, zeker in het begin, geen elektriciteit is bij de terugkeer.

5. Gevaarlijke producten

Medicatie en gevaarlijke producten moeten zo mogelijk op een veilige plaats gezet worden zodat het milieu en het eigen huis niet belast worden bij de overstroming. Leeggelopen chemische verpakkingen kunnen voor veel latente schade zorgen en de terugkeer ernstig bemoeilijken door verontreiniging, invreten met blijvende beschadiging van materialen en/of zelfs aerosolvorming.

6. Verhuizen naar de bovenverdiepingen

Elektrische apparaten, persoonlijke stukken en meubelen kunnen zo men tijd heeft en het gebouw dit toelaat op de bovenverdiepingen gezet worden. Dit geldt vooral voor zaken met een emotionele waarde die ernstig aangetast kunnen worden door water, zoals bijvoorbeeld foto's en/of schilderijen. Een haardroger word vaak apart vermeld omdat deze gebruikt wordt bij de terugkeer om andere toestellen te drogen (eens er terug elektriciteit is). Het is best om prioriteiten te bepalen voor het omhoog plaatsen indien de tijd beperkt is (en dat zal altijd zijn).

Voedsel dat niet hermetisch afgesloten is, cosmetica, ... kunnen eveneens op de bovenverdiepingen gezet worden. Indien deze producten nat worden moeten ze immers weggegooid worden, en indien ze uitgelopen zijn kan dit extra en blijvende schade geven zodat de terugkeer en opruim onnodig bemoeilijkt wordt (in detail is dit besproken bij de maatregelen bij opkuisen).

7. Aflopen

Sluit alle aflopen goed af, indien mogelijk met een stuk hout, zodat ze tijdens de overstroming niet openen door de druk vanuit de riolen. Een stevige afsluiting kan ervoor zorgen dat rioolwater niet ongehinderd de woning binnenloopt. Vaak immers staat de afloop in de kelder en kan bij kleinere overstromingen (een gedeelte van) de woning gevrijwaard worden van moeilijk tot niet opruimbare smurrie.

Dit afsluiten is relatief, als er een grote druk op de aflopen vanaf de rioleringen staat zullen deze toch overstromen. De afsluiting dient derhalve eerder om het ergste te voorkomen, maar biedt geenszins een garantie dat er geen problemen met de afloop zouden zijn.

8. Putwater

Sluit de verbinding met het putwater af. Indien mogelijk moet dit losgekoppeld worden zodat het putwater dat potentieel besmet is niet in de buizen van drinkwater van de woning kan vloeien. En moet er rekening mee houden dat het putwater niet terug in gebruik genomen kan en mag worden vooraleer een controle door de Vlaamse Gemeenschap uitgevoerd werd.

9. Beschermen van de woning

Het beschermen van de woning door zandzakjes gebeurt door de lokale brandweerzone (acuut) en/of de technische dienst van de gemeente (preventief). Burgers kunnen hier enige actie ondernemen (zoals barricaderen van deuren met houten platen), mogelijks ook op aangeven van de gemeente.

Voor meer informatie verwijzen we naar de informatiekkanalen van de lokale besturen.

2. RICHTLIJNEN AAN DE BEVOLKING. CHECKLIST IN GEVAL EEN EVACUATIE DREIGEND IS

Hier worden 2 samenvattende tabellen gegeven voor de burgers die mogelijks te moeten evacueren in geval van een (dreigende) overstroming.

2.1. Is de Emergency Box klaar

Dit is een eenvoudige checklist die via D5 aan de bevolking kan gegeven worden bij een (dreigende) overstroming. De checklist is in al zijn eenvoudigheid ook bruikbaar bij een evacuatie om andere redenen dan een overstroming, in dat geval vervalt het derde luikje, de elementen voor een veilige terugkeer.

Administratieve elementen	e-ID van alle gezinsleden
	Geld en bankkaarten
	Belangrijke papieren die niet thuis kunnen blijven
Elementen, nodig voor de opvang	(Chronische) medicatie en innameschema
	Toiletgerief
	Producten voor kleuter- en peuter verzorging
	Minimum aan speelgoed
	GSM/smartphone, tablet en oplader(s) !
	Lijstje met belangrijke telefoonnummers/adressen (indien niet opgeslagen in GSM of tablet)
	Reservekledij
Elementen voor een veilige terugkeer	Digitale camera
	Radio (indien men een draagbare radio heeft)
	Laarzen en werkkledij
	Zaklamp en batterijen
	Reservebatterijen voor toestellen op batterijen en/of opladers zodat alle toestellen voldoende opgeladen zijn om autonoom te kunnen werken.

2.2. Zijn de volgende maatregelen genomen

Dit is een checklist voor mensen in geval een overstroming dreigt. Ze kunnen zich met deze lijst wat voorbereiden, weer met de bedoeling om een terugkeer gemakkelijker te maken (en de kosten van de overstroming zo laag mogelijk te houden).

OK?

Het huis voorbereiden	Is de hoofdkraan van de gastoevoer afgesloten		
	Is de hoofdschakelaar van de elektriciteit afgesloten		
	Is de basiskraan van de waterleiding afgesloten		
	Is de verwarming uitgezet en afgekoppeld		
		<i>Wanneer er meerdere verwarmingstoestellen zijn moeten ze allemaal afgekoppeld zijn en uitgeschakeld</i>	
		<i>Voor de centrale verwarming moeten de kranen van de watertoevoer allen gesloten zijn</i>	

	<i>De mazouttanks moeten fysiek afgesloten zijn van de centrale verwarming of van de individuele toestellen</i>	
	Is de riolering in de mate van het mogelijke afgesloten	
	Is het putwater afgesloten (indien er putwater is)	
De mensen voorbereiden	Is de emergency box in orde en meegenomen	
Indien er tijd is (de terugkeer vergemakkelijken)	Staan gevaarlijke producten zoveel als mogelijk op een veilige plaats	
	Staat de medicatie op een veilige plaats	
	Staat toiletgerief e.d. op een hoge plaats	
	Staat voedsel op een veilige/droge plaats	
	Staan de kleine/losse elektrische toestellen op een veilige plaats	
	Staan foto's, schilderijen, boeken, .. Op een veilige plaats	